

(Het artikel is ook in pdf te lezen en te downloaden.
<http://www.toetsalles.nl/pdf/alarm.baptisten.pdf>)

Alarm rondom de baptistengemeenten

Er zijn enkele ernstige ontwikkelingen aan de gang in de Nederlandse baptistengemeenten. Maar voor we daar op in gaan, eerst uitleg over de drie soorten baptistengemeenten die er in Nederland zijn. Je hebt Unie baptistengemeenten. ABC baptistengemeenten. En er zijn vrije baptistengemeenten.

In de negentiende eeuw zijn in Nederland de eerste baptistengemeenten ontstaan. De meeste van deze baptistengemeenten hebben zich verenigd in de Unie van baptistengemeenten. Later zijn er opnieuw baptistengemeenten ontstaan. Zij sloten zich niet aan bij de al bestaande Unie. Het waren zogenaamde vrije baptistengemeenten. Bestuurlijk volledig zelfstandig en niet verenigd in een bovengemeentelijke organisatie. Enkele tientallen jaren geleden heeft een aantal van deze vrije baptistengemeenten zich verenigd in de Associatie van Baptisten en Cama gemeenten. Niet alle vrije baptistengemeenten zijn hier in meegegaan. Je hebt op dit moment dus drie soorten baptistengemeenten. Unie gemeenten, Gemeenten die aangesloten zijn bij de Associatie van Baptisten en Cama gemeenten, afgekort ABC gemeenten. En je heb vrije baptistengemeenten.

1. De unie van baptistengemeenten heeft een groot probleem

Na de tweede wereldoorlog is een aantal van de geestelijke leiders in de Unie de vrijzinnige kant op gegaan. Zij verwierpen de woordelijke inspiratie¹ en de onfeilbaarheid van de Bijbel² en staan open voor Schriftkritische gedachten.

De ontsparing begon met de oprichting van een eigen predikanten opleiding

Een groep binnen de Unie van baptistengemeenten drong er na de tweede wereld oorlog op aan dat Unie een eigen predikantenopleiding moest oprichten. Tot die tijd kwamen de voorgangers van allerlei, veelal buitenlandse, evangelische Bijbelscholen. En soms hadden voorgangers helemaal geen formele opleiding. Dat moest, zo vond deze groep, veranderen want met het oog op de moderne tijden moesten de voorgangers voortaan opgeleid worden op universitair niveau. Na aandringen werd op de Algemene Vergadering van de Unie baptisten besloten om een eigen predikantenopleiding te beginnen. Het Baptisten Seminarium werd opgericht. Leerkrachten en financiering werden in eigen kring gezocht. Als hoofd van de opleiding werd J. Reiling aangesteld.

¹ Voor uitleg over de inspiratie van de bijbel, klik op deze link: www.honderdbijbelstudies.nl/de-leer-over-de-bijbel/42-de-inspiratie-van-de-bijbel/

² Voor uitleg over de onfeilbaarheid van de Bijbel, klik op deze link: www.honderdbijbelstudies.nl/de-leer-over-de-bijbel/43-de-onfeilbaarheid-van-de-bijbel/

Na enige tijd beviel dit toch niet. Waarschijnlijk was het financieel te zwaar om op te brengen. En, zo oordeelde men, het niveau van de docenten uit eigen kring was niet academisch genoeg. Er werd besloten om de toekomstige baptistenpredikanten de theologische opleiding aan de Universiteit van Utrecht te laten volgen. Als aanvulling daarop kregen ze van eigen docenten les in vakken die speciaal van belang zijn voor baptisten.

De opleiding van de predikanten was hiermee verplaatst van evangelische Bijbelscholen naar een reformatorische en door vrijzinnigen gedomineerde theologische faculteit. De aankomende baptistenvoorgangers kregen nu les van mensen die niet achter de woordelijke inspiratie en onfeilbaarheid van de Bijbel stonden. De onfeilbaarheid van de Bijbel werd in de lessen ondermijnd en aangevallen. De leraren van de eigen opleiding hadden daar tegenwicht aan moet geven, maar zelfs dat werd niet gedaan. Integendeel, ook eigen docenten als J. Reiling, verwierpen de onfeilbaarheid en de woordelijke inspiratie van de Bijbel.

De eerste baptisten en alle andere orthodoxe en evangelische christenen geloofden dat de Bijbel het door Gods Geest ingegeven woord van God is. En daarom geloofden ze alles wat in de Bijbel staat. Maar als je zo denkt, dan, zo beweerde J. Reiling, 'formaliseer' je het gezag van de Schrift en dat is in zijn ogen een verwerpelijke zaak³. In een boek uit 1992 wees hij de uitspraak "Het staat in de Bijbel, dus is het waar" af⁴. Zo werkt het volgens hem niet.

+ Verzet van binnenuit de Unie van baptistengemeenten

Begin jaren tachtig van de vorige eeuw zagen een aantal predikanten van Unie gemeenten dat op de eigen opleiding het gezag van de Bijbel werd ondermijnd. Zij vormden de werkgroep Evangelisch Beraad⁵. De leden van de werkgroep hebben geprobeerd om de situatie te corrigeren.

De werkgroep stelde dat de Bijbel Gods woord is. En als je Christus als Heer belijdt, dan moet je, je ook aan de gehele Schrift onderwerpen als het betrouwbare en gezaghebbende Woord van God.

Er werd bezwaar gemaakt tegen de samenwerking met de theologische faculteit van de Universiteit van Utrecht. Want daar werd Bijbelkritiek onderwezen. Het seminarium werd kwalijk genomen dat het in de eigen lessen de schriftkritische inhoud van de lessen van de universiteit niet corrigeerde⁶.

Onder druk van de werkgroep, die veel bijval had van gemeenteleden, trad J. Reiling terug als rector van het seminarium. Van de drie docenten in vast dienstverband bleef alleen O.H. de Vries over. Hij volgde Reiling op als rector. Maar deze wisseling van onderwijzend personeel had weinig effect. Want de nieuwe rector O.H. de Vries stond in feite achter de inzichten van J. Reiling over het gezag van de Bijbel.

³ J. Reiling, het gezag van de Schrift, p. 148

⁴ J. Reiling, het gezag van de Schrift, p. 148

⁵ Olof H. de Vries, Gelovig gedoopt, 400 jaar baptisme, 150 jaar in Nederland, p. 269

⁶ Olof H. de Vries, Gelovig gedoopt, 400 jaar baptisme, 150 jaar in Nederland, p. 270

Ik citeer O.H. de Vries: “Wat veranderde er daarna in het onderwijs van het Seminarium? Het antwoord is in zeker opzicht onthutsend en onthullend: relatief weinig! De personele wisseling was ingrijpend. Maar toen deze storm was geluwd, bleek theologisch het meeste nog overeind te staan. Het samenwerkingsverband met de Universiteit van Utrecht bleef gehandhaafd. ... Het onderwijsprogramma ging niet op de schop. Er kwamen geen andere boeken.⁷”

2. De situatie op dit moment op de eigen opleiding van de Unie baptisten

De samenwerking met de theologische faculteit van de Universiteit van Utrecht is inmiddels vervangen door samenwerking met de theologische faculteit van de Vrije Universiteit in Amsterdam. Opnieuw een door vrijzinnigen gedomineerde faculteit. Aanstaaende predikanten krijgen daar les, aangevuld met lessen door de eigen docenten van het Baptisten Seminarium.

Na het conflict in de jaren tachtig is het Baptisten Seminarium verder gegaan op de vrijzinnige weg die het onder J. Reiling was ingeslagen. Dat is nog steeds de situatie.

Een illustratie daarvan is de huidige docent H. Bakker. Hij heeft een hoofdstuk geschreven in de bundel “En God zag dat het goed was.⁸”. Zijn bijdrage heeft als titel “Wat is de aard van de zonde in evolutionair perspectief?”⁹

De schrijvers van de verschillende hoofdstukken van de bundel verdedigen, op een enkeling na, allemaal de stelling dat evolutie en de Bijbel elkaar niet tegenspreken. Henk Bakker ondersteunt dit ook met zijn artikel.

De Bijbel stelt dat de dood het gevolg is van de zonde. De dood is pas de wereld binnengekomen door de eerste zonde van Adam en Eva, toen werd de mens sterfelijk en de gehele schepping vergankelijk. Dat is in strijd met de evolutietheorie. Die stelt dat de dood er vanaf het begin al was. De dood speelt immers in de evolutietheorie een cruciale rol. Zonder dood is er geen natuurlijke selectie en zonder natuurlijke selectie is er geen evolutie. Henk Bakker lost in zijn artikel deze tegenspraak tussen de Bijbel en de evolutietheorie op door de uitleg van de Bijbel aan te passen. Hij beweert dat de Bijbel helemaal geen duidelijk oorzakelijk verband legt tussen de zonde en de dood. De voorbije tweeduizend jaar hebben de christenen dit wel in de Bijbel gelezen, maar zij hebben, zo stelt Bakker, de Bijbel op dat punt al die tijd verkeerd begrepen. Henk Bakker doet in zijn artikel uit de doeken hoe het “werkelijk” zit.

Laten we nog eens lezen wat de Bijbel over het verband tussen zonde en dood zegt. De dood is de door God bepaalde straf op de zonde. Tegen Adam had God gezegd: Als je van de boom der kennis van goed en kwaad eet, dan zul je sterven.

⁷ Olof H. de Vries, Gelovig gedoopt, 400 jaar baptisme, 150 jaar in Nederland, p. 298

⁸ William den Boer, Rene Fransen en Rik Peels (Red), En God zag de het goed was. Christelijk geloof en evolutie in 25 cruciale vragen.

⁹ Voor een bespreking van zijn artikel, zie deze link www.toetsalles.nl/pdf/bakker1.pdf.

“En de HEERE God gebod de mens: Van alle bomen van de hof mag u vrij eten, maar van de boom van de kennis van goed en kwaad, daarvan mag u niet eten, want op de dag dat u daarvan eet, zult u zeker sterven.” (Genesis 2:16,17)

Hoezo geen direct oorzakelijk verband tussen zonde en sterven, tussen zonde en dood?

Paulus zegt dat door één mens de zonde de wereld is binnengekomen en door de zonde de dood. *“Daarom, zoals door één man de zonde in de wereld is gekomen, en door de zonde de dood, en zo de dood over alle mensen is gekomen, ...”* (Romeinen 5:12). Door één man, door Adam, is de zonde de wereld binnengekomen en door de zonde de dood. Het ene is het gevolg van het andere. In Romeinen 6:23 staat dat het loon, dat de opbrengst, dat de verdienste van de zonde de dood is. *“Want het loon van de zonde is de dood”* (Romeinen 6:23).

En toch stelt Bakker in zijn boek dat het oorzakelijke verband tussen zonde en dood helemaal niet zo duidelijk in de Bijbel staat. Ik citeer uit zijn artikel: *“Het is ondoenlijk om – in de Bijbel - oorzakelijke verbanden aan te wijzen en precies te weten hoe de dood in de wereld kwam en wat de zonde en de wet er mee te maken hebben. Die aanwijzingen zijn er niet.”¹⁰*

Dit is verbijsterend. Maar dat kun je verwachten bij hoogleraren die de inspiratie en de onfeilbaarheid van de Bijbel verwerpen. Die hebben er veelal ook geen moeite mee om de Bijbel op andere punten tegen te spreken of te verdraaien.

3. De ernst van zijn dwaling

Door het verband tussen zonde en dood weg te redeneren komt hij de theïstisch evolutionisten te hulp¹¹. Maar nog ernstiger is dat hij in zijn artikel de Bijbelse leer over de zonde verdraait. Hij spreekt de duidelijke uitspraken van de Schrift tegen. Dit laat zien hoe hij met de Schrift omgaat. Als hij dat op dit punt doet, dan zal hij het ongetwijfeld ook op andere punten doen.

En dit is dan één van de docenten van het eigen baptisten seminarium van de Unie baptisten. Hij is zo bedorven in zijn denken dat hij de Bijbelse leer over de zonde niet meer helder ziet. *“Maar ik vrees dat, zoals de slang met zijn sluwheid Eva verleid heeft, zo misschien ook uw gedachten bedorven worden, weg van de eenvoud die in Christus is.”* (2 Korinthe 11:3)

Wat voor predikanten zullen van deze opleiding komen? Als ze les van dit soort leraren krijgen?

4. De ABC baptistengemeenten staan op het punt een ernstige vergissing te begaan

De ABC baptistengemeenten zijn op het moment aan het fuseren met deze halfvrijzinnige Unie van Baptistengemeenten¹². En te verwachten is dat straks mensen uit het midden van

¹⁰ William den Boer, Rene Franssen en Rik Peels (Red), En God zag dat het goed was, p. 288.

¹¹ Waar hij zelf staat als het om theïstische evolutie gaat is uit het artikel niet met zekerheid op te maken.

¹² <https://www.abcgemeenten.nl/bestuurlijke-fusie-unie-en-abc-rond/>

de ABC gemeenten naar het vrijzinnige baptisten seminarium aan de VU zullen gaan. Daar zullen ze les krijgen van mensen als Bakker.

De ABC gemeenten zijn van oorsprong allemaal evangelisch. Net als alle andere evangelische christenen stonden de ABC gemeenten in hun begintijd allemaal achter de inspiratie en onfeilbaarheid van de Bijbel. Nu verbinden deze gemeenten zich met een opleiding die dit allemaal verwerpt. Dit komt neer op geestelijke zelfmoord.

+ Vrije baptistengemeenten moeten oppassen

Vrije baptistengemeenten moeten waakzaam zijn bij de aanstelling van voorgangers. Het gevaar bestaat dat ze aan het baptistenseminarium opgeleide predikanten als voorgangers zullen aanstellen. Daarmee halen ze de vrijzinnigheid binnen. Voor wat dat betekent, verwijs ik naar de bespreking van het artikel van Henk Bakker. Mensen die de woordelijke inspiratie en de onfeilbaarheid van de Bijbel verwerpen, gaan zo 'flexibel' met de Bijbel om dat ze de Bijbel moeiteloos aanpassen aan de standpunten van de ongelovige wereld om hen heen. Of het nu gaat om de vrouw in het ambt, homoseksualiteit, theïstische evolutie, ongehuwd samen wonen, de leer over de zonde, de eeuwige straf, enzovoort.

Wees waakzaam

Bij zijn afscheid van de oudsten van de gemeente van Efeze zei Paulus ondermeer het volgende: *"Zie dan toe op uzelf en op heel de kudde, te midden waarvan de Heilige Geest u tot opzieners aangesteld heeft om de gemeente van God te weiden, die Hij verkregen heeft door Zijn eigen bloed. Want dit weet ik: dat na mijn vertrek wrede wolven bij u zullen binnenkomen, die de kudde niet sparen; en dat uit uw eigen midden mannen zullen opstaan die de waarheid verdraaien om de discipelen weg te trekken achter zich aan. Daarom: wees waakzaam ..."* (Handelingen 20:28-31)